

De vaste commissie voor Financiën heeft op 1 juni 2017 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Financiën over zijn brief van 11 april 2017 over zijn toezeggingen gedaan tijdens het algemeen overleg FATCA van 20 december 2016 (Kamerstuk 34 371 (R2066), nr. 11).

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De adjunct-griffier van de commissie,
Bartman

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief over de toezeggingen gedaan tijdens het algemeen overleg FATCA van 20 december 2016. En hebben daarover nog een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van de VVD-fractie willen dat er een werkbare oplossing komt voor de Nederlanders die onnodig geraakt worden door FATCA en de Amerikaanse fiscale wet- en regelgeving. Goedwillende burgers, die enkel omdat ze in Amerika geboren zijn ook de Amerikaanse nationaliteit hebben, maar daar verder geen enkele band of relatie mee hebben, zijn de dupe. De leden van de VVD-fractie begrijpen natuurlijk dat de mogelijkheden van Nederland om de Amerikaanse wetgeving te veranderen beperkt is. Maar voorkomen moet worden dat de «accidental Americans» in een bureaucratisch moeras terecht komen.

De leden van de VVD-fractie begrijpen dat er inmiddels overleg en contact is tussen het Ministerie van Financiën, de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) en belangenorganisatie Americans Overseas. Dat is een goede ontwikkeling en de leden van de VVD-fractie gaan ervan uit dat dit wordt gecontinueerd.

De leden van de VVD-fractie hebben in april 2017 via de procedurevergadering van de commissie Financiën aan de Staatssecretaris verzocht om contact te zoeken met de Minister dan wel het Ministerie van Financiën van de Verenigde Staten naar aanleiding van de brief vanuit het Congres van de Verenigde Staten aan de Amerikaanse Minister van Financiën over FATCA (zie de brief van 3 april 2017 van Senator Paul en Afgevaardigde Meadows). In deze brief vragen de congresleden het ministerie hun wet om FATCA in te trekken publiekelijk te ondersteunen en of de Minister binnen zijn bevoegdheden stappen kan nemen de schadelijke effecten van FATCA te beperken. Wat is de stand van zaken? Wat is het vervolgproces en tijdpad in het Congres?

In de brief wordt aangegeven dat de Staatssecretaris in samenspraak met Europese bondgenoten en andere (private) belanghebbenden probeert invloed uit te oefenen richting de Verenigde Staten voor een oplossing. Naar aanleiding van eerdere brieven van Nederland is er nog geen formele reactie gegeven, wanneer is deze wel te verwachten? Inmiddels is er steun van een groot aantal EU-lidstaten voor een gecoördineerde actie. Welke acties zijn ontplooid en/of gaan nog ontplooid worden? Is er naar aanleiding van de discussie over FATCA in Frankrijk ook overleg c.q. contact met Frankrijk? Er is ook een petitie aangeboden aan het Europees parlement. Welke acties gaan daar nog uit voort komen? En wat is het vervolgtraject daar? Er zijn gesprekken geweest met de IRS met voorstellen over wanneer sprake is van «voldoende inspanningen». Wat heeft de IRS met de voorstellen gedaan?

De leden van de VVD-fractie vinden het belangrijk dat mensen toegang blijven houden tot een betaalrekening en passende dienstverlening. De VVD heeft hierover op 17 december 2014 ook al een motie ingediend. Het is goed dat betaalrekeningen van rekeninghouders niet worden gesloten door de banken, als alleen het TIN/SSN (Taxpayer Identification Number / Social Security number) (nog) niet aanwezig is. De leden van de VVD-fractie willen graag weten of dit ook bij nieuwe klanten het geval is. Hoe loopt dat?

De belangenorganisatie Americans Overseas heeft voorstellen gedaan voor vereenvoudiging van de SSN-aanvraag bij de ambassade van de Verenigde Staten. Hierop wordt of is (nog) niet gereageerd. Wat is daarbij het probleem c.q. knelpunt? Wat kan daaraan gedaan worden?

De leden van de VVD-fractie steunen de inzet van het kabinet om het belastingverdrag met de Verenigde Staten aan te passen, waarbij voorkomen wordt dat er dubbele belastingheffing kan of gaat plaatsvinden. Het is duidelijk dat de «saving clause» daarbij een belangrijk punt is. De leden van de VVD-fractie vinden het daarom ook goed dat een duidelijker afbakening van de saving clause prioriteit heeft van de Nederlandse zijde. Wat is het tijdpad voor de aanpassing van het belastingverdrag? Hoe kan worden voorkomen dat Nederlanders over een grondslag waarover in Nederland geen belasting hoeft te worden betaald, wel in de VS belasting moet worden betaald? Welke andere mogelijkheden zijn er, ook van de Nederlandse kant, om dubbele belastingheffing te voorkomen?

In de praktijk zijn er signalen dat de Verenigde Staten blijkbaar tegen de afspraken toch sociale zekerheidsuitkeringen in de belastingheffing betreft. Dat is ongewenst en in strijd met het huidige verdrag. Het kabinet zal dit tijdens aankomende besprekingen aan de orde stellen bij de Verenigde Staten. Is hier al iets meer over te zeggen?

Klopt het dat het ministerie wil dat personen in deze situatie een procedure moeten starten richting het ministerie, omdat alleen dan de zaken besproken kunnen worden met de Verenigde Staten?

Zo ja, waarom? Dit is enerzijds omslachtig, maar ook kostbaar voor deze personen. Heeft u voldoende zicht op de situaties waar het belastingverdrag niet goed werkt? Zo nee, hoe kunt u dit wel krijgen?

Over alle banken gemeten is op dit moment gemiddeld 54% van de gegevens voorzien van een TIN. De verschillen per bank zijn echter groot. Wat wordt er gedaan om banken die het slecht doen aan te sporen in actie te komen?

Hoe wordt de Tweede Kamer in de komende periode op de hoogte gehouden van ontwikkelingen in dit dossier?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie danken de Staatssecretaris dat hij in overleg is gegaan met de belangenorganisatie Americans Overseas en met de Nederlandse Vereniging van Banken. Deze leden leiden uit de brief van de Staatssecretaris af dat dit tot veel meer inzicht heeft geleid over de knelpunten bij het aanvragen van een SSN/TIN. Het meest zorgelijk is misschien nog wel de informatie uit de laatste voetnoot dat een Nederlander met de Amerikaanse nationaliteit voor de aanvraag van een SSN/TIN een Amerikaans geboortecertificaat nodig heeft en dat hij deze aan kan vragen met een SSN/TIN.

De leden van de CDA-fractie zijn verheugd met de voortgang op het FATCA-dossier.

Zo is de informatie over de aanvraag SSN/TIN op de website van de NVB sterk verbeterd, zijn de zorgen over de aanvraagprocedure SSN/TIN ambtelijk aangekaart bij de Amerikaanse ambassade, is Americans Overseas in contact gebracht met de contactpersoon bij de ambassade en is er een conclusie van het Maltese voorzitterschap om, met steun van vrijwel alle lidstaten, een ambtelijke brief naar de Verenigde Staten te versturen.

Kan de Staatssecretaris aangeven wat er is voortgevloeid uit het contact tussen Americans Overseas en de Amerikaanse ambassade?

De Staatssecretaris schrijft dat hij signalen heeft gekregen dat de Verenigde Staten heffen over Nederlandse sociale zekerheidsuitkeringen ondanks dat dit niet mag op grond van de saving clause. Lopen er ook onderlinge overlegprocedures op dit punt?

De commissie Financiën heeft de Staatssecretaris verzocht contact op te nemen met the Department of the Treasury om te vragen naar de stand van zaken van het verzoek van twee republikeinse politici om FATCA in te trekken. Naar aanleiding hiervan ligt er namelijk een voorstel om de FATCA-verplichtingen niet te laten gelden voor US persons die in een ander land wonen. Kan de Staatssecretaris aangeven of hij aan dit verzoek gehoor heeft gegeven, zo vragen de leden van de CDA-fractie. Zo ja, is er al een antwoord op zijn vraag gekomen?

De Staatssecretaris schrijft dat ook bij een hervorming of afschaffing van de FATCA Nederlanders met een Amerikaanse nationaliteit belastingplichtig blijven in de Verenigde Staten. Dat maakt voorlichting vooraf des te belangrijker. Op welke wijze worden Nederlanders die emigreren naar de Verenigde Staten, die langere tijd in de Verenigde Staten willen verblijven of die een Green Card aanvragen geïnformeerd over de fiscale gevolgen daarvan (bijvoorbeeld door het Amerikaanse Consulaat)?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris over de gedane toezeggingen in het algemeen overleg FATCA.

De leden vinden het positief dat de Staatssecretaris, net als de leden van de D66-fractie, het zeer belangrijk vindt dat de problemen voor Amerikaanse Nederlanders worden opgelost. De leden begrijpen ook dat de middelen en mogelijkheden van de Staatssecretaris beperkt zijn omdat het hier gaat om Amerikaanse wetgeving. De leden hebben een aantal vragen over wat er wél mogelijk is om deze bureaucratische problemen voor Amerikaanse Nederlanders op te lossen.

Allereerst zijn de leden positief dat de Staatssecretaris de informatievoorziening verbeterd heeft voor Amerikaanse Nederlanders. Kan de Staatssecretaris toelichten wat het bemiddelingsbureau Americans Overseas vindt van de aanpassingen? Zijn de aanpassingen in de informatievoorziening voldoende en kunnen Amerikaanse Nederlanders nu overzichtelijk, het liefst op één plek, alle benodigde informatie vinden?

De leden lezen dat het aanvragen van een TIN/SSN richting de twaalf maanden kan duren. Wat betekent deze periode van wachten voor Amerikaanse Nederlanders? Welke onzekerheid brengt dit met zich mee? Wat betekent dit voor de belastingaangifte van deze burgers en wat kunnen ook de financiële gevolgen hiervan zijn? Wat vindt de Amerikaanse ambassade van deze lange wachttijden? Zijn zij bereid om dit proces te versnellen?

De Staatssecretaris geeft aan dat de NVB verzekerd heeft dat er geen bankrekeningen worden gesloten van Amerikaanse Nederlanders. Maar kan de Staatssecretaris ook garanderen dat Amerikanen die in Nederland zijn gevestigd altijd een Nederlandse bankrekening kunnen openen? Kent de Staatssecretaris ook de signalen dat Amerikaanse Nederlanders veel moeite hebben om een bank te vinden waar zij financiële diensten kunnen

afnemen? Graag ontvangen de leden van de D66-fractie hier een toelichting op.

De leden van de D66-fractie constateren ook dat er belasting wordt geheven over sociale uitkeringen die Nederland uitkeert aan Amerikaanse Nederlanders, ondanks dat het heffingsrecht op Nederlandse uitkeringen exclusief toebedeeld is aan Nederland. Hoe kan het gebeuren dat de VS hier toch belasting op heffen? Wat is de juridische status hiervan? En kan dit niet met terugwerkende kracht worden opgeheven? De Staatssecretaris geeft aan dat dit zeker onderdeel zal zijn van de verdragsonderhandelingen. Kan de Staatssecretaris toelichten hoe deze onderhandelingen op dit punt ingestoken zullen worden? Kan de Staatssecretaris garanderen dat de saving clause dusdanig wordt afgebakend in een verdrag dat deze uitkeringen uitgezonderd worden van Amerikaanse heffingen?

De leden constateren ook dat vrijwel alle lidstaten bondgenoot zijn in het aanpakken van deze problematiek. Kan er vanuit Europa nog meer druk gelegd worden om de procedure van de aanvraag TIN/SSN te versnellen? Kan dit bondgenootschap ook ingezet worden om de onderhandelingen voor belastingverdragen en de saving clause beter af te bakenen? Waarom wel of niet? Welke lidstaten steunen de gezamenlijke ambtelijk brief naar de VS niet en waarom niet?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie danken de Staatssecretaris voor de brief waarin hij onder andere ingaat op de problemen die zogenaamde «US persons» ondervinden vanwege de FATCA-wetgeving. De leden van de SP-fractie steunen beleid dat belastingontduiking tegengaat. Zij zien echter ook flinke nadelen voor Nederlanders met de Amerikaanse nationaliteit en vragen de Staatssecretaris zich blijvend in te spannen om deze problemen, waaronder het niet kunnen afnemen van bepaalde diensten van banken en de moeilijkheden bij het verkrijgen van een TIN/SSN, weg te nemen.

Allereerst willen de leden van de SP-fractie graag weten of de FATCA-wetgeving doet wat het beoogt, namelijk belastingontduiking en zwartsparen tegengaan. Is de FATCA in de ogen van de Staatssecretaris een effectief middel ter bestrijding van witwassen en belastingontduiking?

De leden van de SP-fractie begrijpen dat de aanvraagprocedure voor een SSN inmiddels bijna twaalf maanden bedraagt. Wat is de oorzaak van deze lange doorlooptijd, vragen zij? Is dit te danken aan het feit dat Amerikaanse belastingplichtigen in het buitenland verplicht zijn SSN's aan te vragen?

De leden van de SP-fractie willen weten van hoeveel Amerikaanse belastingplichtigen hun betaalrekening is beëindigd vanwege FATCA. Ook vragen zij de Staatssecretaris of nieuwe klanten die toevallig Amerikaans belastingplichtig zijn, in de praktijk worden toegelaten door Nederlandse banken. Zijn de Staatssecretaris signalen bekend dat dit niet het geval is? Hebben hem klachten bereikt van Amerikaanse belastingplichtigen die bepaalde bankdiensten bij Nederlandse instellingen niet meer kunnen afnemen? Zo ja, waarom kunnen zij die bankdiensten niet meer afnemen?

In de brief meldt de Staatssecretaris dat, ondanks afspraken hierover in het belastingverdrag, de VS toch belasting heeft geheven over sociale zekerheidsuitkeringen. Kan de Staatssecretaris aangeven om welk aantal gevallen het gaat en welk financiële belang ermee gemoeid is? Zijn

hierdoor ontvangers van sociale uitkeringen mogelijk in financiële problemen gekomen, vragen de leden van de SP-fractie?

Bestaat al enige duidelijkheid over wat de regering-Trump gaat betekenen voor de toekomst van FATCA?

II. Reactie van de Staatssecretaris